

Uredništvo in upraviteljstvo v Ptuju
v gledališkem poslopu.

Štajerc izhaja vsaki drugi petek,
datiran z dne naslednje nedelje.

Sestavki dobrodošli.

Rokopisi se ne vračajo in se morajo
najdalje do ponedeljka pred izdajo do-
tične številke vposlati.

Štajerc.

Posamezna številka velja v Ptuju za
celo leto K 1.— s poštnino K 1.20.
Pri odjemanju več ko 10 števk pri-
meren rabat.

Cena za oznanila za:

1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—
 $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—
 $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—
Pri večkratnem oznanilu posebno zni-
žana cena.

Štev. 26.

V Ptuju v nedeljo dne 29. decembra 1901.

II. letnik.

Cenjenim naročnikom „Štajerca“.

Vse tiste naročnike, kateri so nam
naročnino za tekoče leto še dolžni, uljudno
prosimo, da nam naročnino še v tem mesecu
plačajo, da nam bo mogoče ob novem letu
račune redno skleniti.

Sveti božični prazniki!

Ko je Bog v svoji neskončni dobroti
našega Zveličarja poslal na zemljo naš od-
rešit, pustil je svojemu edinorojenemu Sinu
luč sveta zagledati v bornem hlevu in pri-
prosti kmetje, pastirji, bili so prvi, ki jim

je sreča bila podeljena svojega Odrešenika
moliti.

Ena beseda Vsemogočnega bi zadosto-
vala, da bi se bila zibelka Sina božjega po-
stavila v palačo in da bi bila obdana z vsem
veličanstvom tega sveta. Bog pa je dal pred-
nost hlevu in poklical po glasu angelja k zi-
beli — jaslicam svojega Sina uboge kmete-
pastirje, ker ve, da ima kmet izmed vseh
stanovom najponižnejše srce, najzmernejše
smisli, najtežje dolžnosti in najzvestejšo
vero. In tako kakor je bilo pred 2000 leti,
je tudi še danes. Tudi danes še je kmet
najzvestejši sin naše svete cerkve, danes
še je kmečki stan najzmernejši izmed vseh
stanov in danes še je kmet prevrhl in pre-

Pred pol letom sem bil še tak, „Štajerc“ pa je še zmiraj enak.

Hodil v šolo, res sem malo,
To Vam tudi je prav znano.
Zato pa ne morem tol'ko znat'
Kakor kakšni debeljak. —

To Vam bom najpred povedo,
Ker sem „Štajerca“ jaz klejo.
Sem čez njega se jezil
In tud' lažnjivo govoril.

Morem, dragi „Štajerc“, Te
Odpuščenja prosit le,
Žal za vsako mi je besedo,
Katero sem čez Te povedo.

Zdaj pa, ker jaz „Štajerca“
Pol leta 'mam naročen'ga
Sprevidel sem, vse to je prav,
Kar „Štajerc“ nam na znanje da.

Ker se Ti boriš za kmeta,
Lepo podučuješ ga,
Vse prav lepo mu razjasniš,
Očetovsko tud' zanj skrbiš.

Želim ti toraj tisoč sreč,
Tisoč blag'rov in še več,
Naj ti bo v korist in srečo,
To, prihodnje — novo leto.

Vam naročnikom „Štajerca“,
Za novo leto želim z srca,
Pečenko mastno, klobasico,
Vince zraven in potvico.

Še nekaj bom Vam zdaj povedo
Kateri bo čez to kaj klejo.
Spoznal me bo, kaj sem za'n ptič,
Ker nimam perja čisto nič.

S.

Rešetar Fronc.

Saj pravim, dan današnji svet je čisto narobi!
Modri ljudje iznajdejo vsakojake čudne reči, samo
tega, kar bi se meni najbolj dopadlo, tega pa nihče
skupaj ne spravi.

Jaz mislim namreč, da bi bil zelo potreben mlin
v katerega bi devali izdelane in od lenobe smrdeče
Fihposove „device“, da bi se v njem malo premlele
ter potem skozi sito padle kot lepe deklice.

Raca na vodi, to bi bilo nekaj pametnega in

pošten, da bi laži in sleparije svojih sovražnikov pravočasno pregledal.

Danes ne bomo tožili o trpljenju in skrbih kmečkega stanu, ampak hočemo vpričo svetih jaslic kot pošteni prijatelji kmečkega stanu, hvaliti Boga, da je On kmečki stan, katerega vsi drugi stanovi zaničujejo, tako visoko pri rojstvu našega Odrešenika počastil. In mi hočemo hvaliti Boga, da je On kmečki stan tako vrlega ohranil skozi dva tisoč let. Ni brez vzroka rekel naš Zveličar: Blagor tistim, ki so čistega srca, blagor mirnim i. t. d.; resnično, te besede so najlepše plačilo in najboljše upanje za ubogi kmečki stan v našem težavnem času.

Onim pa, kateri našo sveto vero zlorabljajo, ki pod njenim zagrinjalom lažejo, ščuvajo in sovraštvo povzročujejo in s tem ljudska srca zastrupljajo, tem danes ne bomo rekli žal besede, ampak jim samo zakličemo besede Kristusove: „Jaz pa vam rečem, da vsak, kdor se jezi nad svojim bratom, bo kriv sodbe; kdor pa svojemu bratu reče hudobnež, bo kriv zbor; kdor pa reče brezbožnež, bo kriv peklenškega ognja!“ (Glej evangelij sv. Matevža V. pogl.)

Sedaj pa voščimo vsem prijateljem prav vesele praznike in božji blagoslov. „Štajerc.“

koristnega; ljubemu Bogu bi se ne bilo treba več mnogo jeziti, ker bi ne bilo toliko ljudi, ki ga zmiraj žalijo; svet bi bil rešen največih klepetulj in obrekovalk; naši fantje bi lažji dobili neveste; na zemlji bi zmanjkalo ljudi, katerim le dobre jedi dišijo, pošteno delo pa ne, in ti, dragi Štajerc, bi se iznebil najbolj lažljivih in hinavskih sovražnikov.

Žalibog so ljudje zdaj še premalo brihtni, da bi iznašli takšen stroj. Do časa, da se to zgodi, bi bil jaz tudi zadovoljen s ključavnico, s katero bi se dala zapirati raznim dolgojezičnejem njihova zamazana usta.

„Zakaj pa je ta na čenče tako jezen?“ se zdaj gotovo oglasi marsikateri bralec.

Seveda, vi se že morete smejeti na topli peči, kjer trgate okusne klobase in pijete dobro vince, jaz sem pa lahko razdražen. Le pomislite, božji ljudje, kako sem vas zadnjič, ko sem vam pisal od mojega prijatelja, prosil, da mu ne smete nič povedati! V mrzli sobi sem moral sedeti in v pozni noči sem pisal — a brez vinca in klobas — zdaj pa se najde brblja, ki gre vse Janezu praviti! Da bi je zlodej — le nikoli v peklu ne videl!

Pred par dnevi sem šel v Maribor na sejem čakati in prositi strica, da bi mi posodil za pol leta 25 goldinarjev. Toliko mi sicer ni hotel dati, a zato sem

Vojna v Južni Afriki.

Kakor vse kaže, bode vendar kmalu konec strašne vojne med Buri in Angleži, ve se pa sicer prav za gotovo tudi ne, ker nektera sporočila pravijo, da so se vse evropske vlade zavzele da posredujejo za mir in da je burski predsednik Krüger ponudil Angliji okraj Whitwaterrand, kjer so zlati rudokopi, ako priznajo Angleži Burom neodvisnost, druga sporočila pa pravijo da Angleška ne odneha in da hoče Bure do zadnjega moža pobiti, ako se ti prostovoljno ne podajo.

Od burske strani pa se ob enem poroča da je izdal burski vodja Kruitzinnger novo proklamacijo, v kateri pravi, da so novembra meseca leta 1899. anektirani okraji v Kaplandiji še vedno v burski posesti, in da ne sme noben prebivalec v teh okrajih prodati Angležem živil ali konj ter jih ne sme informirati o gibanju Burov, sicer se kaznujejo s konfiskacijo imetka ali s smrtjo. Potemtakem se čuti Kruitzinger še vedno gospodarja v Kaplandiji. Angleži iščejo sedaj po zunanjih kolonijah novih čet, kajti doma so pomeli že vse na bojišče. Iz Nove Seelandije dospe 1000 mož. Tudi druge kolonije bodo morale poslati svoje vojake. Uradno se poroča, da je v koncentracijskih taboriščih v oktobru umrlo 31 6 oseb, v novembru pa 2807. Od junija do novembra je umrlo 12.441 oseb, med temi 10.113 otrok. V taboriščih pa je še danes 117.964 oseb.

Iz Londona poročajo: da je operacija Bruce Hamiltona in Mackenzieja, ki sta 13. t. m. pri Witkransu z uspehom naskočila taborišče Piet Viljoensa, začetek velikih kombiniranih operacij proti Bothi. Kitchener hoče torej iznova sam ujeti in pobiti Bo-

dobit 25 kron na nebeške obresti in za večne čase. Ko sem se lepo zahvalil, šel sem iskat svojega starega znanca. Žalostno je sedel pri svojih rešetih in na moj pozdrav mi je odzdravil tako-le: Lejpe stvari sem zvedel od vas! Tako dolgo sma si že bila dobra, in ravno prej mi je povedala Benkova Jula, tista katera pozna vse božje pote, da ste me v „Štarca“ dal. Pa temu Froncu verjamete, ki družega ni vrejen, kakor da bi ga za štrik obejsiu.“

Tolažil sem ga, kolikor sem mogel, Povedal sem mu, da nisem od njega nič slabega pisal in obljubil, da bom zdaj Fronca tako zdelal, da se mu bodejo še krave smijale.

To je pomagalo in bila sma si zopet dobra. Ker ni bilo več kupcev, pobral je Janez svojo robo in šla sva se v krčmo gret. Menila sva se celo popoldne le o Froncu in njegovih lumparijah.

Škoda, da imam tako slabo glavo! Lahko bi vam napisal celo knjigo, če bi si bil mogel vse zapomniti. No, ker že ni drugače, pa bodite zadovoljni s sledečimi vrsticami.

1. Kako je Fronc ribo pekel.

Enkrat je v Trstu svojo robo hitro prodal. Imel je tedaj dosti časa ogledati si mesto in kupiti kaj dobrega za pot. Hodil je po cestah zijal ljudi in v

thove čete. Buri so baje večinoma zgnani v jugovshodni kot Traansvala, odkoder se ne morejo ganiti, ker so obdani s stražami v block-hišah. Vsa pozornost Angležev je osredotočena sedaj na to ozemlje, katero mejé proti vshodu Swaziland, proti jugu natalaska železnica in aryhidska linija block-hiš, proti severju pa proga v Delagoo in proti zahodu heidelberška block-hauslinija. V tem okraju se torej začne velika gonja proti Bothi, ki je bil baje pri Luneburgu v levo nogo ustreljen in nevarno ranjen. Angleži bi ga bili ujeli ako bi se ne bil baje skril v grmovje. Kje je sedaj, pa baje še njogovi ljudje ne vedo (!). V tistem, za Botho nesrečnem boju so ujeli Angleži baje 80 Burov. Pri Heilbronu pa so konjeniki polkovnika Remiagtona in Wilsena ujeli 22 Burov. V severnem Transvaalu sta Colenbranders in Dawkins ujela burskega vodjo Badenhorstja, njegova dva pobočnika in podpoveljnika Laroseja, 10 mož in Bothovega pobočnika Devosa, ki je poslan iz Ermela po konje. Tako poročajo angleški listi zopet več manjših uspehov v tolažbo potrtih in vojne sitih rojakov. Telegram iz Londona z dne 18. decembra pravi, da je Angleški vodja telegrafiral domov, da se je oddelek generala Frencha pri Hanover Roodu spoprijel z Buri. V tem boju je bil burski vodja Kruitzingen ranjen in ujet. Tudi se poroča, da je polkovnik Sprice porazil Bure pri Patriotenslippu.

Razne stvari.

Ugodno se prodá. Na to oznanilu v današnjem listu opozarjamo naše bralce. Ker se to posestvo z opekarno in pristavo da v resnici ugodno kupiti, priporočamo tedaj ta nakup interesentom najtopleje,

velika okna, v katerih imajo trgovci izloženo svoje blago in na zadnje je še prišel na trg, kjer prodajajo ribe. Nikoli še ni jedel ribjega mesa, zato si je kupil lepo ribo in vprašal, kako se pripravi. Ribič mu odgovori: „Treba ji je malo ognja pokazati, pa je dobra.“

Domov bi bil prišel lahko še pri svetlem, ako bi bil malo manj pobožen; ker pa je bila njegova pobožnost zelo velika, se ni mogel izogibati tistih hiš, pri katerih je nad vratmi „nebeški“ prst, ki vabi trudne popotnike v sobo, k usmiljeni materi krčmarici.

V veseli družbi mine čas po bliskovo, in vsled tega se je Fronc po noči zibal v temnem gozdu proti Ribnici. Cela cesta ga je bila polna, kajti zdaj ga je zavleklo belo vino na desno, zdaj ga je zopet potegnila črnina na levo.

Ker je celo popoldne le pil, lotil se ga je hud glad. Nekaj časa je nevoljno prenašal želodčeve prošnje, potem pa se je venderle spomnil na ribo in jo privlekel iz aržeta. Mislil jo je hitro na suhi praproti speči, pa — gromska potica! — izgubil je vse žvepljenke. Žalosten je nadaljeval svojo trnjevo pot.

Kar se pri cesti nekaj močno zasveti. Radovedni mesec je pogledal skozi veje, kdo kolovrati ob tako poznej uri po tistem gozdu, in njegov široki obraz se je videl v mlaki. A Fronc je mislil, da je to ogenj,

To posestvo je jako pripravno za živinorejo, žrebeta-rejo, kakor tudi za mlekarstvo in opekarstvo v večjem obsegu.

Za špeharje. S tem se našim špeharjem naznanja, da jim je dovoljeno slanino (špeh) in meso vsaki petek na trg v Ptuj pripeljati in da ni res, če kdo reče, da bodejo špeharji kaznovani če svoje blago postavijo na trg.

Gospod deželni odbornik Robič. »Fihpos« se hudo jezi, ker smo mi pridnega Robiča kmetom kot takega pokazali, kakor je v resnici, kot človeka ki »Proč od Gradca« vpije, ali on vozi pa se vsaki teden v Gradec, ker dobi od dežele vsako leto 3000 goldinarjev. Človeka, ki si pusti svoj vinograd obdelovati od dežele in ki kmetom vedno javče, da dežela za ubogega slovenskega kmeta nič ne stori, predrzne se »Fihpos« še zagovarjati. Vsekakor stori dežela za slovenskega kmeta premalo, ali za g. Robiča pa stori še preveč. Ako pa »Fihpos« pravi, priden Robič, dal je svoj vinograd brezplačno, ker nikdo drugi ni hotel na 6 let vinograda prepustiti, moramo tukaj mi vse oboge kmete vprašati, tiste — kmete ki imajo vinograde uničene — ako bi kateri teh zemljišča na 6 let ne dal sem, ako bi ga potem po 6 letih lepo nasajenega in lepe dohodke nosečega zopet nazaj dobil! Oralo ušivega vinograda velja danes 100 gld. in še manj, novo zasajeni vinograd pa je v 6 letih vreden 800 gld. Kteri kmet bi si ne hotel iz 100 gld. pa 800 gld. narediti, brez dela in brez stroškov?! »Fihpos« navaja tudi celo število ljudij, ki so plačani od dežele in jim dežela vinograde obdeluje. Bravo! to pa niso nikaki slovenski deželni poslanci, nikaki zastopniki kmetov in oni tudi ne vpijejo »Proč od Gradca«! Najpriprostejši kmet mora uvideti, da gosp.

katerega so drvarji pustili. Z veseljem je zgrabil ribo za rep in jo mlel proti svetlemu kraju, rekoč: „Riba v-viš agn (ogenj), v-viš agn!“ Toda naenkrat se mu zmuzne polzka žival iz roke in pade v mlako. On seže hitro za njo in res zgrabi neko tudi polzko stvar, ki pa je zelo migala, namreč kroto, jo nese proti ustam in reče: „Kaj se bošle branila? Misliš krota, da ne vem, da si pečena!“

(Konec prihodnjič.)

Kaj je farovžki trobentač Fihposa učil.

Zunaj je brila snežena burja. Sneg je gosto naltaval in mrzel krivec je divjal po zraku. Zametaval je s snegom jame, pota in hoste ter ga metal ljudem v obraz in za vrat.

Kdor je pil primoran, v tem hudem času prezebati na ulici, stiskal je močno svoj plašč. A gorje oni veliki množici, kateri primanjkuje tople obleke.

Živali so zbežale pred mrzlo burjo. Še celo znani postopač, tatinski vrabec, je zapustil cesto ter si v konjskem hlevu poiskal toplega prenočišča.

Tedaj je sedel v dobro zakurjeni sobi na mehkem divanu (zofi) stari farovžki trobentač kateremu drugače tudi Fihposov oče pravimo.